JIŘÍ DOBRYLOVSKÝ

ZEMĚ A IMPÉRIUM

TRIFID

Jiří Dobrylovský
Země a impérium

© Jiří Dobrylovský, 2005
Illustrations © Jan Patrik Krásný, 2005
© TRITON 2005

ISBN 80-7254-645-7

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

JIŘÍ DOBRYLOVSKÝ

ZEMĚ A IMPÉRIUM

Jiří Dobrylovský

ZEMĚ A IMPÉRIUM

Předmluva autora

Jsem pouze jedním ze statisíců obdivovatelů Isaaca Asimova.

Tak jako ostatní i já jsem netrpělivě čekal na každý další román, ať už z cyklu o robotech, nebo ze seriálu Nadace, které nakonec Asimov propojil do mohutné kroniky, postihující fiktivní, dvacet tisíc let trvající kosmické dějiny lidské civilizace.

Když však Isaac Asimov v roce 1992 zemřel, bylo jasné, že s jeho odchodem z tohoto světa také skončily šance dozvědět se, jak to bylo (či spíše bude, protože děj se odehrává ve vzdálené budoucnosti) dál. Smířit se s tím nebylo jednoduché, často jsem se přistihl při promýšlení nejrůznějších možností, jak by asi románový seriál mohl pokračovat. Že bych se ovšem někdy mohl pokusit tuto časovou mezeru vyplnit, to mě ani ve snu nenapadlo. Jenže jednoho srpnového dne přelomového roku 2000 se najednou v mé mysli začaly neodbytně líhnout věty: »R. Daneel Olivaw – tedy robot Daneel Olivaw – stál dlouho bez hnutí. Události posledních minut přivedly jeho citlivý pozitronický mozek až na hranici přetížení atd.«.

Zkusil jsem to vše zaznamenat a výsledek byl ten, že jsem už toho dne tužku a blok prakticky neodložil. Tak začal vznikat román, kterému jsem po několika dnech dal název »Země a impérium«, a po něm řada románů dalších. Má to jediný háček – jména osob a ostatních reálií jsou předmětem ochrany autorského zákona, takže mi

nezbylo nic jiného než zavádět do nich drobné úpravy. Děj se odehrává jakoby v alternativní historii, kde je prakticky všechno stejné, odlišnosti jsou právě jen ve jménech vystupujících osob. Čtenáři beztak pochopí, kdo je Gladys Gremionová, Daniel Olifan, Keldon Amiro atd., nebo o jaké světy se jedná v případě Aurie a Soliary.

Asimovova sága má řadu dějových mezer a tou největší je obrovská časová propast mezi knihami »Roboti a impérium« a »Oblázek na obloze«. Země a impérium postihuje období prvních sta let v tomto intervalu. Znalcům Asimovových knih však jistě neunikla ani další velká mezidobí, jež si přímo říkají o zaplnění. Chronologicky jde o následující mezery:

1. Já robot – Ocelové jeskyně
2. Oblázek na obloze – Předehra k Nadaci
3. Nadace a Říše (event. Druhá Nadace) – Nadace na hranicích
4. a samozřejmě Nadace a Země až zánik vesmíru…

Můj příspěvek k vytvoření kontinuity mezi uvedenými díly představují, vedle Země a impéria, dosud nevydané romány:

Zrození Úsvitu (pojednává o kolonizaci Aurory);

Velké povstání (povstání Vnějších světů proti hegemonii Země a její následné uvržení do izolace);

Soumrak Úsvitu (poslední dny Aurory a následné přesídlení jejích obyvatel do Mykogenu na Trantoru);

Nadace a zkáza Trantoru (zničení Trantoru armádami galaktické Periférie – tzv. »Velké drancování«);

Nadace a Solária (bezprostředně navazuje na Nadaci a Zemi);

Nadace versus Aliance (o další tři staletí později, na prahu galaktického konfliktu a ve stínu ohrožení celé lidské civilizace netušeným nebezpečím).

Všechny knihy, včetně té, kterou držíte v ruce, jsem se snažil psát tak, aby svým slohem a charakterem (o faktografii ani nemluvě) co nejvíce odpovídaly Asimovovu stylu. Nakolik se mi to podařilo, to ovšem musí posoudit čtenáři a mně přísluší jedině pronést skromné přání, aby případné nedostatky hodnotili shovívavě. Pokud se týče předností, ty nechť společně se mnou přiřknou velmistrovi žánru, nezapomenutelnému Isaaku Asimovovi.

Jiří Dobrylovský

Prolog

R. Daniel Olifan – tedy robot Daniel Olifan – stál dlouho bez hnutí. Události posledních minut přivedly jeho citlivý pozitronický mozek až na hranici přetížení; akce Keldona Amira a jeho společníka Leonara Mandaia, jež měla přinést ohrožení, ne-li smrt osmi miliardám Pozemšťanů, znehybnění jeho přítele R. Gerarda Revena a nakonec nový, téměř nezvládnutelný příval informací, který do jeho mozku proudil díky právě získané telepatické schopnosti, to daleko přesahovalo vše, s čím se až dosud za svou dlouhou existenci setkal.

Vzpamatovával se ztěžka. Poslední pohled na nehybnou Gerardovu postavu a Danielovy myšlenky se pomalu začínaly vracet k normálu. Úkol, který mu Gerard odkázal, zněl zachránit obyvatele Země před radioaktivní zkázou a zabránit srážce mezi Vesmířany a kolonizovanými světy Pozemšťanů; ale jak? A sám?

Ne, opravil se ihned, sám na to nestačí. Potřeboval by desítky, možná stovky spolupracovníků i tehdy, kdyby každý z nich disponoval stejnými schopnostmi jako on. Ale kde je vzít?

Danielova pozitronická mysl už zase fungovala zcela bezchybně. Věděl, že na Zemi v současné době působí řada humanoidních, na první pohled od lidí nerozeznatelných robotů. Byli sem sice nasazeni Amirem a naprogramováni na úkoly Zemi nepřátelské, ale změnit jejich příkazy by neměl být problém. Aspoň ne pro jeho nové

možnosti. Jenže než by mohl něco takového provést, musel by je nejdřív najít – a to jednoduché docela určitě nebude. Dobře si uvědomoval, jak tápali, s jakými potížemi se setkávali on a Gerard v uplynulých dnech, když chtěli najít některého z Amirových robotů. Popravdě řečeno, v tomto ohledu vlastně oba zcela selhali a byl to naopak robot nepřítele, kdo objevil je.

Ze všeho nejdříve se tedy musí zaměřit na vypátrání humanoidních robotů. Teoreticky by stačilo vyhledat jen jediného, protože mezi nimi nepochybně bude existovat nějaké spojení – jinak by nemohli plnit úkoly a koordinovat svou činnost během těch dlouhých období, kdy Mandaios pobýval na Aurii a oni nebyli pod jeho přímou kontrolou. Potom bude nutné změnit jejich instrukce. To by nemělo být příliš těžké. Je pravda, že Gerard Reven před pár dny při podobném snažení neuspěl, jenže hlavní důvod nezdaru spočíval ve skutečnosti, že Gerard nejen byl, ale hlavně na první pohled vypadal jako robot. Amirův robot tudíž nemohl – zcela v souladu s robotickými zákony – jeho příkazy akceptovat. Daniel však vypadal jako člověk, což znamená, že Amirovi roboti ho budou, podřízeni Druhému zákonu, poslouchat. Pak, jakmile je přivede na svou stranu a pokud to bude vhodné, jim předá telepatické schopnosti, stejně jako je předal Gerard jemu samotnému. Tímto způsobem bude postaráno o kvalifikované partnery. S jejich pomocí musí v prvé řadě ověřit rychlost radioaktivní devastace zemského povrchu a její regionální průběh. Teprve v závislosti na zjištěných údajích bude možné navrhnout další postup.

Dobrá, pustí se do toho.

PO DESETI LETECH

Ortel se odkládá

Takeši Sakira se pozorně zahleděl na svého podřízeného. „Jste si tím jist?“ otázal se po chvíli.

„Ano, pane,“ odpověděl bez zaváhání José Delgado, specialista Úřadu pro jadernou bezpečnost. „Za posledních osm let zesílilo radioaktivní pozadí na celé planetě. Dělá to skoro dvě desetiny procenta, takže je to zcela jasně mimo možnou chybu měření.“

„Máte pro to nějaké vysvětlení?“

„Nevím,“ řekl s jistým váháním Delgado, přezdívaný Kamenná tvář. „Nevím,“ opakoval ještě jednou, „ale ať už je příčina jakákoliv, zvyšování podle všeho probíhá exponenciálně. Zatím není k dispozici dostatečně dlouhá pozorovací řada, aby to umožnilo aspoň předběžně extrapolovat další vývoj, ale mám z toho obavy.“

„Exponenciála!“ vyrazil překvapeně Sakira. „Takový proces v zemské kůře si nedokážu představit.“

„A přece,“ pokračoval Delgado. „V dávné geologické minulosti Země se něco podobného už odehrálo. Například v oblasti současného atlantického pobřeží rovníkové Afriky asi před dvěma miliardami let přírodní atomový reaktor po dobu několika tisíciletí zcela samovolně fungoval. Jenže tam to byl lokálně omezený jev v hornině s vysokým obsahem uranové rudy. Tentokrát to má globální charakter.“

Sakira se zamyslel. Znal svého podřízeného skoro deset let a věděl, že ve spolehlivosti a preciznosti se mu ni-

kdo z ostatních pracovníků Úřadu nevyrovná. Průběžné informace, které od něho čas od času dostával, skutečně nasvědčovaly tomu, že v zemské kůře se odehrává něco podivného. Jenže k jistotě bylo pořád hodně daleko. Nakonec položil zásadní otázku: „Kdyby vývoj skutečně pokračoval exponenciálně, co by to znamenalo pro biosféru Země?“

Delgado byl na rozhovor evidentně připraven. Bez nahlížení do poznámek – byl ostatně známý svou fenomenální pamětí – odpověděl: „Opravdu nebezpečných hodnot by radioaktivita dosáhla v průběhu patnácti set až dvou tisíc let, možná i o něco více; pro upřesnění by muselo být k dispozici více pozorování po delší dobu. Ale ani potom by nebyl neobyvatelný celý povrch Země; mezi hlavními ohnisky radiace by zůstaly oblasti relativně nedotčené, kde by byl život možný ještě dalších několik tisíciletí. Ovšem i tak…“

„Dobrá,“ ukončil rázně rozhovor Sakira. „To je dost dlouho na to, abychom mohli pokračovat v měření. Zatím tudíž nebudeme dělat žádnou paniku, všechno zůstane čistě mezi námi. Za několik let dalšího sledování uvidíme, co dál. Jasné?“

Delgado pouze mlčky přikývl a vycouval z šéfovy pracovny. V jeho jako vždy klidné, vyrovnané tváři se nepohnul ani sval.

* * *

„Tak tedy aspoň tisíc pět set let,“ pomyslel si Daniel Olifan, jakmile k němu – nesmírně komplikovanou cestou – hlášení od José Delgada, vlastně R. José Delgada, dospělo. Že se Leonar Mandaios z aurijského Institutu robotiky ve svých výpočtech zkázy Země mýlil, a to dokonce řádově, věděl Daniel už delší dobu. Teď však měl konečně

k dispozici i první použitelný údaj. Patnáct set let – při současném tempu kolonizace by se snad dalo vysídlení Země za tuto dobu stihnout. Jistě, tempo mohlo v budoucnu poklesnout, příznaky toho už se dokonce začínaly projevovat, bezprostřední nebezpečí ale z této strany nehrozilo.

Poměrně dobré byly v poslední době i vztahy mezi Zemí a Vnějšími světy Vesmířanů. Odmlčení Soliary před patnácti lety sice zprvu vyvolalo poplach, jenže v důsledku následného zničení několika lodí z Aurie i dalších planet Vesmířanů na povrchu Soliary se nálady rychle změnily. Ostatně, superizolacionistická a přezíravá Soliara nebyla nikdy u ostatních Vesmířanů ve velké oblibě.

Takže, rozhodl se Daniel, teď je ta pravá chvíle na splnění další části Gerardova odkazu. Soliara – a záhadné zmizení jejích obyvatel.

Gladys

1

Gladys Gremionová byla mezi všemi miliardami lidských bytostí nesporným unikátem. Narodila se na Soliaře, na jednom z padesáti světů, které před dávnými staletími, při první mezihvězdné expanzi, objevili a kolonizovali vysídlenci ze Země. Na této planetě strávila počáteční tři desetiletí života, avšak po zavraždění svého prvního manžela Rika Delmanna se přestěhovala na Aurii. Už to samo o sobě bylo neobvyklé, nikdy dříve se nestalo, aby někdo ze Soliaranů svou planetu opustil. Jenže po dvou stech letech života na Aurii – všichni Vesmířané, jak si obyvatelé tzv. Padesátky Vnějších světů říkali, se dožívali několika set let – se rozhodla k něčemu ještě neobvyklejšímu. Po rozchodu se svým druhým manželem, Aurianem Santisem Gremionem, si za svůj nový domov zvolila Zemi. Něco podobného se dosud nikdy nestalo; Vesmířané většinou vůči Zemi pociťovali averzi, jestli ne přímo opovržení a nenávist. Dokonce i jen krátkodobá návštěva světa, z něhož veškeré lidstvo pocházelo, byla výjimkou. Ale Gladys žádnými podobnými předsudky netrpěla. Neměla pro to nejmenší důvod; jediný člověk, který pro ni v celém jejím dlouhém životě něco znamenal, byl Pozemšťan, dávno zemřelý detektiv Eliáš Baily.

* * *

Vytrvalé vyzvánění vytrhlo Gladys Gremionovou z hlubokého spánku.

„Prosím," řekla ospalým hlasem do telefonu.

„Madam," slyšela ze sluchátka, „v recepci čeká jakýsi muž, který si s vámi přeje mluvit. Vysoký, štíhlý blonďák, vypadá tak na pětatřicet let. Své jméno odmítl sdělit, mám vám prý říci jen dvě slova: Hall a Eliáš."

Gladys se probírala jen zvolna. Teprve za hodnou chvíli jí došlo, že neznámým, který se ohlašuje takovýmto podivným způsobem, nemůže být nikdo jiný než Daniel Olifan.

„Děkuji vám. Ať jde nahoru," odpověděla recepčnímu a položila sluchátko. Poté se zamyslela. Neviděla Daniela už skoro deset let. Byl sice jejím osobním vlastnictvím, ale působil jako správce jejího majetku na Aurii; ona naproti tomu žila na světech Pozemšťanů, kde roboti nebyli žádoucí. Co asi celou tu dobu dělal? A proč tak najednou, o své iniciativě a dokonce bez jakéhokoliv předběžného oznámení, za ní přiletěl? A proč se chová tak záhadně, jako spiklenec? Musí se ho zeptat. Z dalších myšlenek ji vyrušilo tiché zaklepání na dveře.

Pohlédla na malou obrazovku dveřní kamery a jakmile poznala návštěvníkův obličej, uvolnila dálkovým ovladačem magnetický zámek dveří a řekla: „Pojď dál, Danieli."

„Děkuji, paní," odpověděl vážně humanoidní robot a přešel doprostřed místnosti, kde zůstal stát.

„No tak, nestůj tady," řekla Gladys trochu netrpělivým tónem, „posaď se tamhle do křesla."

Na chvilku zaváhala, zda by se neměla jít ze všeho nejdřív osprchovat, ale zvědavost byla silnější.

Prohlížela si Daniela pátravým pohledem, ale na jeho tváři navzdory tomu, že od jejich posledního setkání uběhlo deset let, neviděla žádnou změnu. Kéž bych to

o sobě mohla říct taky, pomyslela si v té souvislosti s jistou závistí. Protože Gladys Gremionová, třebaže Vesmířanka, už přicházela do let, kdy i dlouhověcí Vesmířané začínají pociťovat stáří. Nedávno oslavila dvousté čtyřicáté třetí narozeniny a i když její nevysoká postava stále ještě vypadala zachovale a vrásky ve tváři se jí dařilo pomocí nejmodernějších dermatologických metod úspěšně skrývat, ubývající vitalita, nesrovnatelná s časy mládí, se obelstít nedala.

Daniel jako robot naproti tomu žádným stárnutím, aspoň ne ve fyziologickém smyslu, ohrožen nebyl. Vypadal stejně jako před sto lety a nebo jak naopak o dalších sto let v budoucnosti vypadat bude.

„Tak povídej, Danieli!“ promluvila Gladys po chvíli. „Kde jsi celých těch deset let byl, co jsi dělal a tak.“

„Jak jste mi přikázala, paní. Odletěl jsem ze Země a vrátil jsem se na Aurii, kde jsem se staral o váš dům.“

„Pochybuji, že bych se tam ještě někdy chtěla vrátit, ale i tak jsem ti vděčná. Teď bych se ale ráda dověděla, co tě přimělo bez mého souhlasu k nové cestě na Zemi.“

„Holá nezbytnost, paní. Zkontaktoval se se mnou jakýsi zástupce aurijské vlády a autoritativně mi přikázal, abych se za vámi vypravil a přesvědčil vás k návratu na Aurii. V té souvislosti mi sdělil, že váš pobyt na Zemi a osadnických světech by mohl být interpretován jako zrada vlastní planety a mohl by mít za následek konfiskaci vašeho majetku. Včetně mě samotného, což sice tak přímo řečeno nebylo, ale byl to samozřejmý závěr. Pochopil jsem, že právě to poslední je tím nejpravděpodobnějším cílem kohosi, kdo má zřejmě něco společného s Institutem robotiky. A tak jsem urychleně z Aurie odletěl, abych vás varoval. Je totiž docela dobře možné, že obvinění proti vám je už připravené a čeká se jen na to,

až se objevíte na Aurii. Po vašem eventuálním zatčení byste se nemohla nijak bránit a jelikož jste stále občankou Aurie, nikdo by nemohl zasáhnout ve váš prospěch. Naproti tomu dokud jste mimo dosah Aurie, její vláda se neodváží proti vám nic podniknout, protože si je dobře vědomá vaší popularity mezi Pozemšťany."

„Hm, to jsi udělal moc dobře. Ale kde je v tom případě Gerard? Snad jsi ho nenechal na Aurii?"

„Gerard už nežije, paní," odpověděl Daniel. Řekl opravdu »nežije« a sklopil přitom hlavu v dokonale lidském gestu, vyjadřujícím nejhlubší smutek.

„Nežije?" zvedla Gladys překvapeně hlavu.

„Ano, paní."

„Jak k tomu došlo?" zeptala se Gladys s pohnutím. Neboť i když Gerarda Revena neměla příliš ráda, o jeho nesmírné užitečnosti nikdy ani na okamžik nezapochybovala. A navíc tu pořád byla vzpomínka na Eliáše Bailyho, který jí kdysi Gerarda určil jako poradce – a to vše teď bylo pryč.

„Zavinil to Keldon Amiro, paní," řekl Daniel co možno neurčitě.

„Amiro, ta krysa?" vybuchla Gladys. „Nestačí, že zabil Jandera? Kdy se to stalo?"

„Už před deseti lety, paní."

„Ale," namítla Gladys zmateně, „tehdy jsme přece už byli na Zemi. I s Gerardem."

„Ano, paní," řekl Daniel stručně.

Gladys na něj nechápavě pohlédla, chvíli jí trvalo, než jí došly souvislosti.

„Vzpomínám si," začala nejistě, „tehdy před deseti lety přinesly agentury zprávu o tom, že se na Zemi objevil Amiro i s tím svým poskokem Mandaiem. Nikdo nedokázal vysvětlit, jak se tu vzali, a oni sami k tomu nic neřek-

li. Nebýt toho, že se jednalo o význačné představitele Aurie, asi by byli zadrženi a museli by hodně vysvětlovat, ale takhle se celá věc rychle zahrála do autu a oba byli první lodí dopraveni zpět na Aurii. Sice se díky tomu aspoň trochu zmírnilo napětí mezi Aurií a Zemí, ale pokud jde o mne, tak je měli na místě zastře… Promiň, Danieli," zarazila se, když si uvědomila, že její poznámka může citlivému robotovi, ovládanému třemi robotickými zákony, způsobit potíže.

Daniel Olifan naprosto lidským způsobem zavrtěl hlavou: „Nic se nestalo, paní."

„Takže ty jsi mě přišel varovat, že se na Aurii proti mně něco chystá," pokračovala zase Gladys. „Na Aurii mě tudíž za těchto okolností nikdo nedostane a ty už se tam pochopitelně taky nevrátíš. Jestli mi zkonfiskují majetek, na tom mi pramálo záleží, ale otázka je, co teď mám vlastně dělat?" Gladys bezradně pohlédla na Daniela, jako by u něj hledala pomoc a povzbuzení.

„V první řadě, paní…"

„Ano?"

„Jestliže se už nehodláte na Aurii vrátit a nebudete tudíž svůj majetek potřebovat, dovolil bych si vám doporučit, abyste dům i s pozemkem a veškerým zařízením prodala. Zatím jste pořád právoplatným vlastníkem a můžete se vším nakládat, jak uznáte za vhodné. Prodejem získáte značné prostředky na hotovosti, což se hodí na libovolné planetě osídlené lidskými bytostmi, ať už zastávají jakoukoliv politickou orientaci."

Gladys na robota překvapeně pohlédla; být Daniel člověk, o sarkasmu v jeho poslední větě by nemohlo být pochyb, ovšem co mohl jako robot vědět o tom, jaké motivy a jaká hnutí mysli ovládají většinu lidí?

„To je možná dobrý nápad, Danieli, jenže jak bych to měla udělat? Odtud ze Země přece nemohu začít shánět kupce."

„To není třeba, já už jsem ho sehnal. Stačí, když vyjádříte s návrhem smlouvy svůj souhlas. Tady je, paní," vytáhl Daniel z kapsy štítek s hologramem smlouvy. „Pokud budete souhlasit, pak stačí, jestliže prostřednictvím aurijského velvyslanectví na Zemi odešlete hypervysíláním kladné stanovisko k návrhu. Realizace včetně převodu hotovosti pak bude otázkou nejvýše jednoho dvou dnů."

Gladysin úžas se dále stupňoval a když si v návrhu smlouvy přečetla výši prodejní sumy, málem jí vypadly oči z důlků. „Jak jsi to dokázal?" zakroutila konsternovaně hlavou.

„Jste tedy spokojená?"

„Abych nebyla! Hned se podle tvé rady zařídím. Okamžik, Danieli." Po těch slovech se impulsivní Gladys neprodleně spojila s recepcí a požádala o zprostředkování trojrozměrného videospojení s velvyslanectvím Aurie.

„To bude v pořádku," otočila se opět k Danielovi, když hovor s recepcí skončil, „jsem poměrně často v kontaktu s konzuláty jiných světů, takže by tahle moje žádost neměla vzbudit nežádoucí pozornost. Jakmile se mi někdo z velvyslanectví ohlásí, hned to vyřídím, ale teď mi ještě řekni, co bych podle tebe měla dělat dál."

„Sledoval jsem celých deset let vaše aktivity, vaši snahu zmírňovat napětí mezi Pozemšťany a Vesmířany. Chcete v tom pokračovat i nadále?"

„Samozřejmě. Jenomže…"

„Ano?"

„Problém je v tom, že si to vyžaduje hodně cestování. Chvíli na jedné planetě, chvíli na druhé, chápeš, jak to

myslím? Jenže není jednoduché se někam dostat, když nemáš vlastní loď a jsi přitom odkázaný na druhé."

„Rozumím, paní, ale tady je snadná pomoc. Jakmile prodáte svůj aurijský majetek, který se nachází přímo v hlavním městě nejatraktivnější a nejluxusnější planety v Galaxii a je proto mimořádně cenný, budete mít na daleko lacinější Zemi dost prostředků na koupi ne jedné, ale třeba pěti lodí."

„Stejně nedovedu kosmickou loď řídit."

„Ale já ano, paní, a když na to přijde, vy se to můžete naučit."

Gladys se na chvíli zamyslela. V minulosti ji už vícekrát napadlo, jak by bylo výhodné mít svou vlastní loď, ale podobná investice byla tehdy zcela mimo její možnosti. Teď byla ovšem situace jiná, tak proč toho nevyužít.

„Ty jsi poklad, Danieli. I kdybys mi z celého majetku zůstal jen ty, nestěžovala bych si. Zvlášť teď, když už Gerard…" kousla se do rtu a teprve za okamžik pokračovala: „Myslíš, že bys dokázal zajistit koupi lodi, stejně jako jsi prodal můj dům na Aurii?"

„Jistě, paní."

„Tak to tedy udělej. Já nemám nejmenší tušení, jak bych měla postupovat a co bych vlastně vůbec měla chtít."

„Zařídím to hned, jakmile bude váš majetek prodaný. Máte pro mě nějaké další úkoly?"

„Zatím ne, ale jakmile se ti podaří loď koupit, budeš ji pilotovat."

„Chystáte se někam, paní?"

„Myslíš někam konkrétně? Ne, ale rozhodně chci zase vyzkoušet, jaké je to ve vesmíru. A vidíš, Danieli, když jsem ještě žila na Aurii, tak jsem za celých těch dvě stě let byla ve vesmíru jen dvakrát a pokaždé to pro mne zna-

menalo značné vypětí. Teď už deset let žiji na Zemi a během tohoto jediného desetiletí jsem navštívila osm jiných světů a při každé té cestě jsem naopak energii načerpala. A teď se těším zase. Není to jasný důkaz, že takzvaní Vesmířané jsou ve skutečnosti peciválové a jediní praví vesmířané jsou Pozemšťané?“

„Může být, paní,“ souhlasil robot. „Něco podobného kdysi říkal i můj tvůrce Hall Fastone. I když byl Aurian, v otázce kolonizace Galaxie se jednoznačně přiklonil na stranu Země.“

Další Danielova slova byla přerušena zvukem bzučáku; recepce oznamovala, že spojení s aurijským konzulátem je navázáno.

„Děkuji,“ řekla stručně Gladys a vzápětí se uprostřed místnosti objevila dokonalá holografická projekce jakéhosi důstojně vyhlížejícího muže středního věku za rozměrným psacím stolem.

„Dobrý den,“ pozdravila Gladys.

„Dobrý den,“ odpověděl muž a zdvořile povstal z křesla. Jeho vysoká postava v dokonale padnoucím obleku tím jaksepatří vynikla. „Jmenuji se Oliwer Holden a jsem druhým tajemníkem velvyslance Aurie. Předpokládám, že mluvím s paní Gladys Gremionovou, občankou Aurie?“

„Osobně,“ přikývla Gladys.

„Těší mě. Tak tedy, paní Gremionová, smím vědět, z jakého důvodu se obracíte na velvyslanectví?“

„Jistě, pane tajemníku. Ráda bych vyřešila určité majetkoprávní otázky, týkající se mého majetku na Aurii.“

„Jakého druhu majetkoprávní otázky?“

„Chci prostě prodat svůj dům a pozemek v městě Eos.“

V následujících minutách vysvětlila pozorně naslouchajícímu tajemníkovi podstatu celé záležitosti.

„To by neměl být problém," řekl tajemník Holden, když Gladys se svým výkladem skončila. „Nechápu ale, proč k tak triviální záležitosti potřebujete pomoc velvyslanectví?"

„Protože chci celou věc vyřídit odtud, ze Země, a k tomu potřebuji s Aurií uskutečnit hypervlnné spojení. Pozemské hypervlnné vysílače používat nemíním; konec konců, jedná se o vnitřní záležitost našeho světa a já jsem natolik loajální občanka Aurie, že nechci, aby se v tom Země jakkoliv angažovala."

„To je chvályhodné," přikývl tajemník. „Bude ovšem nutné uskutečnit v té souvislosti některá ověření, týkající se identity vaší osoby, a provést kontrolu vaší způsobilosti k právním úkonům a vašich práv ohledně nakládání s uvedeným majetkem. Kromě toho budete muset uhradit úřední taxu za zprostředkování a také náklady za hypervlnné spojení s Aurií."

„Toho jsem si vědoma."

„V pořádku. Chcete zaplatit hned, anebo dáte přednost tomu, aby byla konečná částka stržena z vaší kreditkarty poté, co se uskuteční prodej vašeho majetku?"

Gladys zaváhala: „Jaký je v tom rozdíl?"

„Do deseti dnů žádný, a protože platba na váš účet by měla dorazit nejpozději do dvou dnů od podpisu smlouvy, je tady značná časová rezerva."

„V tom případě dám přednost druhé možnosti."

„Výborně. Kupce už máte?"

„Ovšem," přitakala Gladys a pozvedla do tajemníkova zorného pole štítek s hologramem smlouvy.

„Byla byste tak laskavá a umístila štítek do ohniska projektoru? Děkuji, tak je to správně." Tajemník cosi kutil na zařízení, které měl na psacím stole a ve kterém Daniel, sám neviditelný, ale zpovzdálí vše sledující, poznal

hypervlnný vysílač. Gladys o tom ovšem neměla ani tušení.

„Dobrá," řekl po chvilce Oliwer Holden, „teď buďte tak hodná a stoupněte si tak, aby se přímo v ohnisku nacházela vaše tvář. Jedná se o vaši identifikaci podle oční duhovky. V pořádku. A teď poslední věc; zůstaňte v ohnisku, vyhrňte si rukáv a zvedněte ruku, ale zavřete, prosím, oči. Skrz zavřená víčka zaregistrujete ostrý záblesk, který by mohl v případě otevřených očí poškodit sítnici. Jedná se o laserový mikrozáblesk, který odpaří nepatrnou částečku vaší pokožky na předloktí a následně bude možné provést na dálku analýzu vaší DNA. Jste připravena?"

„Ano," odpověděla Gladys.

Vzápětí i přes křečovitě zavřená víčka postřehla ostrý, až bolestivý světelný výboj, který však trval sotva desetinu sekundy, a poté opět zaslechla tajemníkův hlas: „Můžete otevřít oči, madam, to je všechno."

Gladys se na tajemníka nechápavě podívala: „Mohl byste mi, prosím, vysvětlit…"

„Jak jsem říkal," usmál se Holden, „jedná se o vaši identifikaci. Ta byla právě provedena a v tuto chvíli vás už mohu ujistit, že všechny právní aspekty byly s kladným výsledkem ověřeny a vámi požadované majetkové úpravě z vaší strany nestojí nic v cestě. Stejným způsobem bude samozřejmě nutné ověřit ještě náležitosti na straně kupujícího. Nebude to trvat o nic déle než ve vašem případě, ovšem nejdřív ho musíme zkontaktovat."

„Jak to může trvat dlouho?"

„Protože touto dobou je i na Aurii v místě, kde leží Eos, den, tak pevně doufám, že se to zvládne ve zbytku dnešního dne, a v takovém případě se vám do večera ještě jednou ozvu, abych vás seznámil s výsledkem. Podpis smlouvy už pak bude pouhá formalita, která se uskuteční

trojným videospojením – vy, váš kupec a já ve funkci notáře."

„Děkuji vám, pane tajemníku," vydechla Gladys ulehčeně, „jste opravdu velice laskav."

„To byla moje povinnost, madam," odpověděl Oliwer Holden, lehce se uklonil, načež bylo spojení přerušeno.

„Tak co tomu říkáš, Danieli?" obrátila se Gladys na robota, kterému z rozhovoru s tajemníkem neuniklo ani slovo.

„Velice zajímavé, paní," odpověděl Daniel.

„Jak to, zajímavé," viditelně se zarazila Gladys, „co se ti na tom nezdá?"

„Nezdá? To není ten pravý výraz, myslím, že všechno je v nejlepším pořádku. Ale překvapuje mě ta neobyčejná vstřícnost ze strany aurijských představitelů, když ještě před několika týdny se vám vyhrožovalo stíháním pro velezradu."

I kdyby Daniel nedokázal číst myšlenky, výraz Gladysiny tváře by mu beztak prozradil její náhle se probudivší obavy.

„To je opravdu podivné," řekla, „máš pro to nějaké vysvětlení?"

„Na to není tak těžké přijít. Je to pořád jeden a ten samý důvod. Jde o mne."

„O tebe?"

„Jistě. Já jsem přece taky vaším majetkem a na Aurii proto očekávají, že jakmile prodáte svůj aurijský majetek, já jako jeho součást jim padnu do rukou. Předmětem smlouvy je váš pozemek a dům i s veškerým příslušenstvím včetně všech robotů."

„A to mi říkáš až teď?" vypěnila Gladys. „Po tom, co jsem oficiálně požádala o registraci smlouvy, kterou jsi, jak jsem pochopila, sestavoval ty sám? Co je vůbec zač

ten Arvin Sartaner, který je ve smlouvě uvedený jako kupec?“

Na Danielově zpravidla vždy klidné tváři se objevilo něco jako nepatrný náznak úsměvu. „Smlouvu jsem opravdu sestavoval já sám, to je pravda,“ rozhovořil se, „ale rozhodně ne proto, aby mne dostal Keldon Amiro. Arvin Sartaner je mladý sociolog na univerzitě v Eosu a s celou tou záležitostí okolo mne nemá nic společného. Dokonce ani neví, že jsem robot.“

„Tak o co vlastně jde?“ zatřásla Danielem netrpělivě Gladys.

„Když se podíváte na text smlouvy, paní, zjistíte, že o mně tam není ani slovo. Jak už jsem říkal, jedná se čistě o prodej vašeho pozemku a obydlí včetně všeho movitého majetku, který k oběma nemovitostem patří jako jejich nedílná součást.“

„Ale to ty jsi přece taky.“

„Na Aurii si to nepochybně myslí a právě díky tomu jsou ochotni vám tak vycházet vstříc.“

„Tomu se dá snadno odpomoct. Prostě tě ještě před podpisem smlouvy vyvážu z tvé správcovské funkce.“

„A výsledkem bude, že se ze strany úřadů vyskytnou nepředvídané obtíže a případně i nevybíravý nátlak na Sartanera, což nakonec prodej s největší pravděpodobností zmaří.“

„No, to by asi… ale co tedy mám podle tebe dělat?“

„Řekl jsem před chvílí, že na Aurii si myslí, že jsem inventářem domu. I vy, paní, jste časem k tomuto přesvědčení došla, ale to je omyl.“

Gladys hleděla na robota zcela konsternovaně, neschopná odpovědi.

„Skutečností je,“ pokračoval proto Daniel nevzrušeně dál, „že vám Hall Fastone, můj tvůrce a po dvě století prá-

voplatný vlastník, krátce před svou smrtí daroval do vlastnictví pozemek s domem, který jste až do té doby s jeho souhlasem celých dvě stě let užívala. Já sám a se mnou i Gerard Reven jsme se však do vašeho vlastnictví dostali až po smrti Halla Fastonea na základě jeho závěti. Prostudoval jsem si znění té závěti. Výslovně se v ní zdůrazňuje, že já i Gerard jsme vaším výlučným vlastnictvím. O tom, že by na základě toho vznikala nějaká naše právně založená příslušnost k domu či jeho vybavení, tam není ani slovo. Jinými slovy, vy svůj majetek na Aurii můžete prodat a poněvadž já nejsem jeho součástí, nijak to nenaruší váš vlastnický poměr ke mně. Není to jen můj závěr. Tuto otázku jsem už před mnoha lety nenápadně konzultoval s několika právními experty, a všichni shodně tvrdili totéž."

„Ale to je báječné," rozzářila se Gladys, „to znamená, že se prodej uskuteční a ty zůstaneš tady u mne."

„Obávám se, že tak jednoduché to nebude, paní. Na Aurii musí získat jistotu, že se tam vracím zpět, jinak, jak už jsem vám vysvětlil, z prodeje zřejmě na zásah vyšších míst sejde."

„Hm. Ale jak to tedy chceš navléknout?"

„Jednoduše. Daniel se bude muset vrátit na Aurii."

Gladys už poněkolikáté během toho dopoledne vypadala, jako by nedopatřením zapomněla dýchat.

„Jestli se mi snažíš naznačit," řekla přiškrceným hlasem, „že už mě máš dost a toužíš po změně, tak vezmi laskavě na vědomí, že já o něčem podobném vůbec nehodlám uvažovat."

„Já také ne, paní."

„Tak co tedy máš vlastně v úmyslu?" rozječela se Gladys hystericky.

„Jistě si vzpomínáte, paní, že před dvěma sty lety dal Hall Fastone nezištně Amirovu Institutu robotiky k dis-

pozici své projekty na výrobu humanoidních robotů, stejných, jako jsem já. Měli tehdy zabezpečovat terraformaci nově objevených planet a připravovat je tak pro následné osídlení Auriany. Z tohoto plánu sice nakonec sešlo, ale bez ohledu na to několik desítek humanoidních robotů bylo vyrobeno."

„Je to už hodně dávno, ale trochu si na to pamatuji. Teď mě ovšem napadá – jestliže Amiro má možnost kdykoliv humanoidní roboty vyrábět, proč by jemu nebo komukoliv jinému z Institutu robotiky mělo záležet na tobě?"

„Třeba jen proto, aby měl na humanoidní roboty monopol, a ten nikdy mít nebude, dokud se byť i jen jeden jediný z nich bude nacházet mimo sféru jeho pravomoci."

„To by mohlo být určité vysvětlení," připustila Gladys, „ale když o tom mluvíme, nevíš náhodou, co se stalo s těmi už vyrobenými?"

„Keldon Amiro aspoň některé z nich dopravil na Zemi."

Gladys se z tváří vytratila veškerá barva.

„Co že udělal? Proč?" vyrazila ze sebe ztěžka.

„Předpokládám, že měli pro Amira zabezpečovat potřebný informační servis; špionáž o poměrech na Zemi. Jenže když pak byli Keldon Amiro i s Leonarem Mandaiem objeveni na Zemi a následně odesláni na Aurii, ztratili možnost komunikace s těmito roboty, kteří pochopitelně všichni zůstali na Zemi."

„A kde jsou teď?"

„Jeden čeká dole v hotelové hale."

O Gladys se málem pokoušela mrtvice.

„Objevil jsem ho už před deseti lety, když jsem byl s vámi na Zemi. Nebylo to tak těžké. Amiro nebo někdo z jeho spolupracovníků toho robota nasadil, aby vás sledoval a podával hlášení o každém vašem pohybu, a to

byla zásadní chyba. Ten robot byl neustále ve vaší blízkosti a svá hlášení odesílal každou chvíli, bylo tedy jen otázkou času, kdy se mi jeho volání podaří zachytit. Jak víte, jsem, podobně jako všichni roboti, schopen registrovat modulovaný signál v širokém spektru elektromagnetického záření. Tento robot vysílal v pásmu rádiového záření, kde je moje citlivost největší. Jediným problémem bylo, že éter je signály a šumy přímo zahlcen, a proto mi trvalo poměrně dlouhou dobu, než jsem si uvědomil, o co se v daném případě jedná. Pak už to bylo snadné. Robota jsem lokalizoval, vyhledal, a protože mne pokládal za člověka, tak jsem ho pomocí vhodně volených příkazů zcela ovládl. Ani to nebylo nijak zvlášť těžké; myslím, že v oblasti konstrukce a programování robotů mám daleko větší znalosti i než sám Amiro," řekl klidně Daniel. Pronesl to bez jakéhokoliv nádechu hrdosti, stejným tónem by konstatoval, že venku je oblačno a fouká vítr.

„Ty, Danieli?" žasla Gladys. „Kde bys k tomu přišel?"

„Od Halla Fastonea, paní. Všechno, co znal on, vložil i do mne. A Hall Fastone byl mnohem lepší robotik než Keldon Amiro."

„Ach tak."

„Před svým návratem na Aurii," pokračoval robot vzápětí, „jsem mu nařídil, aby se zcela odpojil od vnějšího příjmu signálů všeho druhu a aby se ukryl na místě, které jsem znal jen já. A tam jsem ho taky před několika dny, když jsem přiletěl z Aurie na Zemi, opět našel. Mám tedy svého dvojníka, který se sice vnějšími rysy ode mne nepatrně liší, ale kdo mne nezná tak dobře, jako například vy, toho ani nenapadne, že před sebou nemá skutečného Daniela Olifana. A tak můžeme nyní odeslat na Aurii jeho, zatímco já zůstanu zde. Nevěřím, že by mohlo u někoho vzniknout podezření. Na humanoidní roboty

se dávno zapomnělo a pokud jde o mne, bude vypadat jen logicky, že se mne vzdáváte, protože roboti jsou na světech Pozemšťanů nežádoucí a moje přítomnost by vám tudíž jen komplikovala život. Konec konců, deset let jste se beze mne dokázala obejít."

„Ale až si toho robota vezme do parády Amiro, pochopí, že naletěl, což pro něj nepochybně bude představovat značnou psychickou újmu. Nebude ti tato skutečnost dělat problémy?"

„Kvůli třem zákonům robotiky? Ne, paní, pokud přímo nevyhlásíte, že tím robotem, který se vrací na Aurii, jsem já. Podobná lež by mi skutečně problémy působila, protože její následky by mohly u některých lidí včetně Keldona Amira vytvářet nepříjemnou frustraci a já bych byl toho bezprostřední příčinou. Ale pokud jen oznámíte, že robot, kterého můžete při podpisu smlouvy ukázat tajemníkovi i aurijskému kupci, se neprodleně vrací na Aurii, kam patří, bude vše v pořádku. Ten robot tam totiž opravdu patří, je majetkem Institutu robotiky a bude tudíž jedině správné, jestliže se tam vrátí."

Danielova logika byla skutečně oslnivá a Gladys si umínila, že se zařídí přesně podle jeho rady.

„Tak dobře," řekla, „zavolej ho nahoru."

„Bude lepší, když ho zavoláte vy sama, paní," opáčil Daniel Olifan, „já sám jsem u vás oficiálně jen na návštěvě a v recepci by proto mohlo vzbudit nemístnou zvědavost, kdybych něco podobného udělal já."

„Máš pravdu jako vždycky," uznala Gladys a stiskla tlačítko pro spojení s recepcí. „Jak jsem se bez tebe vůbec mohla těch deset let obejít? Ale to se teď změní."

* * *